

ВІСНИК РЕГІОНАЛЬНОЇ ПРОЗОРОСТІ

Випуск 7. Грудень 2017

Пропонуємо вашій увазі випуск аналітично-інформаційного продукту Міжнародного центру перспективних досліджень – «Вісник регіональної прозорості», який розроблено в рамках реалізації проекту «Транспарентність, фінансове здоров'я та конкурентоспроможність місцевого самоврядування в Україні», що реалізується МЦПД та словацькою недержавною неприбутковою організацією INEKO за фінансової підтримки Посольства США в Україні.

У віснику ви зможете ознайомитися з напрацюваннями Проекту та його перебігом, а також з різноманітними матеріалами, присвяченими підвищенню прозорості, фінансової спроможності та конкурентоспроможності місцевих органів влади, а також питаннями, пов'язаними з висвітленням реформи децентралізації.

У цьому випуску пропонуємо матеріали, що стосуються:

- ✓ Чому мерзне Сміла та хто за цим стоїть
- ✓ Літній театр як причина розбрату мерії, одеситів та обласної влади
- ✓ Хто здійснює реконструкцію будівлі краєзнавчого музею під музейний комплекс історії та культури в м. Хмельницькому?
- ✓ Деякі питання стосовно досягнення прозорості місцевого бюджету

Чому мерзне Сміла
та хто за цим стоїть

2

Літній театр як причина розбрату мерії,
одеситів та обласної влади

6

Хто здійснює реконструкцію будівлі
краєзнавчого музею під музейний
комплекс історії та культури
в м. Хмельницькому?

9

Деякі питання стосовно досягнення
прозорості місцевого бюджету

12

СЛІДКУЙТЕ ЗА ОНОВЛЕННЯМ НАШИХ РЕГІОНАЛЬНИХ РЕЙТИНГІВ!

Рейтинг найбільш прозорих 50 міст
України та 22 областей
<http://transparency.icps.com.ua>

Рейтинг найбільш фінансово спроможних
областей та міст України
<http://budgets.icps.com.ua>

Рейтинг областей за рівнем розвитку
регіонального бізнес-середовища
<http://competitiveness.icps.com.ua>

Чому мерзне Сміла та хто за цим стоїть

Три роки поспіль 70-тисячний районний центр постійно має перебої з теплом

Напередодні зими у смілян є традиція – замерзати в домівках та офісах. Набирати гарячу воду в пляшки, щоб зігрітися. Вмикати електрообігрівачі. Бо батареї холодні. Останні кілька років опалювальний сезон для 70-тисячного районного центру став маленьким апокаліпсисом. Минулоріч тепло в оселях смілян увімкнули більш, ніж із місячним запізненням. І, як мінімум, тричі протягом опалювального сезону вимикали. Цьогоріч сміляни перекривали в місті дороги з вимогою ввімкнути опалення. Через проблеми з теплом керівник міста Віктор Федоренко навіть поплатився посадою.

Винуватець цієї катавасії – приватне підприємство «Сміла Енергоінвест», яке обігріває більшість домівок смілян, має перед НАК «Нафтогаз» багатомільйонні борги. Журналісти Громадського ТБ: Черкаси спробували розібратися, чому мерзне Сміла та хто за цим стоїть.

– Вся сміла буде страйкувати, перекриватимемо всі дороги повністю. Дійдемо до залізниці, хоча це й протизаконно. Але протизаконно і з людьми так вчиняти – місяць вже опалювальний сезон, а люди мерзнуть», – голосно обурюється місцева активістка **Людмила Гуріненко**. 16 листопада вона разом із кількома десятками смілян прийшла перекривати дорогу в місті.

– Ми вже три роки воюємо проти Енергоінвесту. Але що ж? Ніхто

не може вигнати його, – зітхає Людмила Яківна.

– Мерії в нас немає. Якби вона була, то раніше би подумали за тепло і щось вирішували. Чого вони дотягнули до зими і тепер вирішують? – риторично запитує інша жителька Сміли.

– Діти мерзнуть у дитсадках. Жаль діток, – перебиває її третя.

Активісти згортають плакати і йдуть до будівлі міськвиконкому. Там якраз висловлюють недовіру виконавчу обов'язків міського голови Сміли Віктору Федоренку. Той напередодні опалювального сезону, 13 жовтня, обіцяв: місто не співпрацюватиме з «Енергоінвестом», а зробить комунальне підприємство основним постачальником тепла. Утім він так і не виконав обіцянки.

Зрештою депутати мінімальною більшістю відсторонили Федоренка від посади.

ЗВІДКИ ВЗЯЛОСЯ ТОВ «СМІЛА ЕНЕРГОІНВЕСТ»

Все почалося у травні 2010 року. Тоді міська влада Сміли на чолі з **Андрієм Колесником** передала всі права на міські котельні та комунікації приватному підприємству ТОВ «Сміла Енергоінвест». Міська рада уклала з ним договір про спільну діяльність. Метою цієї спільної діяльності було «виробництво якісних житлово-комунальних послуг та подальше їх надання кін-

цевим споживачам на території міста Сміла».

На сайті підприємства вказано (<http://smelainvest.com/about-us-alt-style/>), що воно обслуговує 23 місцеві котельні, які забезпечують централізоване опалення більше, ніж 90% населення міста – 213 житлових будинків, підприємств та організацій Сміли.

*«На той час це був гарний вихід для міста. Комунальне підприємство («Сміла комунально-енерго» – ред.) було в боргах. Зараз мало хто пам'ятає, що ми боролися постійно, щоб нам не відключили газ. У той час діяв закон «Про теплову енергію», який забороняв вимикати взимку... У 2010 році нам поставили умову – або повний розрахунок, або ми сидимо без газу. А я до цього був у гарних стосунках з Назарчуком, заміністра житлово-комунального господарства. І з Олександром Поповим ми непогано спілкувалися. Він якраз став міністром ЖКГ. Саме вони познайомили нас із Агентством житлово-комунального господарства. Це агентство і запропонувало нам «Сміла Енергоінвест», – згадує колишній керівник Сміли **Андрій Колесник**.*

За словами Андрія Колесника «Агентство розвитку житлово-комунального господарства» фактично пролобіювало захід енергоінвесту до Сміли.

«Це питання лобіювалося на рівні міністерства. ДП «Агентство розвитку ЖКГ знаходилося на одному поверсі з міністром і це була їхня ініціатива. На той час цей був класний пілотний проект. Для нашого міста це був прорив. Останні сім років із міського бюджету на утримання «Смілакомунтеплоенерго» не виділено ні копійки. А коли місто утримувало його, ми кожен рік виділяли ї кошти на закриття боргів за газ, з зарплати. І це було нормально», – говорить Андрій Колесник.

Державне підприємство «Агентство розвитку житлово-комунального господарства» створене в 2008 році наказом тодішнього міністра з питань житлово-комунального господарства України Олексія Кучеренка «для більш ефективного розвитку ЖКГ України». Його керівником на момент укладання угоди був Андрій Карпенко. Як пише видання «Наші гроші» (<http://zp.nashigroshi.org/2013/05/15/provintsijnyj-interes-stolychnoho-biznesmena/>), наприкінці нульових Карпенко був ледь не найуспішнішим бізнесменом на газовому ринку. Він контролював кілька облгазів та Концерн «Укргаз». Пізніше своєї частки власності в облгазах він лишився. За час його керівництва, публічним партнером державного агентства стали ТОВ «Комунальні системи України».

ТОВ «Комунальні системи України» і є засновником «Сміла Енергоінвесту».

Натомість засновниками самого ТОВ «Комунальні системи України» є ТОВ «Агентство комунального господарства» та ТОВ «Центр комунального розвитку». Обидва підприємства засновані офшорною компанією з Кіпру «Алвіранда Холдінг Лімітед». Та ж натовість має власників на Сейшель-

ських островах – компанію **Maskot Limited**.

Утім відповідь на те, хто отримав вигоду від приведення до Сміли Енергоінвесту, лежить не в закордонних реєстрах, а в українських.

У 2013-му році директором ТОВ «Агентство комунального господарства» – фірми, що заснувала «Сміла Енергоінвест», став уже згаданий Андрій Карпенко. Тобто він, будучи на державній посаді, фактично пролобіював власні приватні інтереси – захід у місто компанії, одним із керівників якої він пізніше став.

Пізніше, у 2015-му, Андрій Карпенко заснував партію «Сила громад». Від неї до Смілянської міської ради у 2015-му році, як свідчить сайт Смілянської міської ради (<http://www.smila-rada.gov.ua/content/%D0%B4%D0%B5%D0%BF%D1%83%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8-0>), пройшли чотири депутати – Світлана Голубніченко, Олександра Пляченко, Роман Хоменко та Олег Трушкевич (склав повноваження). Такі ж осередки партії з'явилися і в місті Шепетівка Хмельницької області. Там також є компанія-клон «Сміла Енергоінвесту» – «Шепетівка Енергоінвест». Очевидно, партія на місцях створені для того, щоб відстоювати інтереси приватної компанії на місцях.

СКУТИ ОДИМ ЛАНЦЮГОМ

Сестра-близнюк Сміли по нещастю – Шепетівка Хмельницької області. Там такі ж проблеми і ті ж винуватці. У листопаді жителі Шепетівки перекривали рух на дорозі національного значення, щоб у столиці звернули увагу на проблему з опаленням у місті. Лише в частини жителів Шепетівки в домівках є тепло, і то лише тому, що в них

просто не встигли відрізати газ від котелень. (<http://shepetivka.com.ua/novyny/podii/4038-shepetivchany-vdruhe-perekryly-rukhn-na-av-to-doro-zi-na-tsi-onal-no-ho-zna-chen-nia.html>). ТОВ «Шепетівка Енергоінвест» так само, як і «Сміла енергоінвест», має великі борги за газ. Його засновники – вже згадуване нами ТОВ «Комунальні системи України».

«Шепетівка Енергоінвест» з'явився у 2011 році. Підприємство взяло міське майно в концесію (договір про передачу господарських об'єктів, що належать територіальній громаді, в тимчасову експлуатацію).

«Вони («Шепетівка Енергоінвест» – ред.) агітували не платити за комунальні послуги на рахунки Ощадбанку, а на інші рахунки в інших банках. В них є кишенькова партія «Сила громад», яка влаштувала проплачені мітинги», – говорить журналіст місцевого видання Олександр Островський.

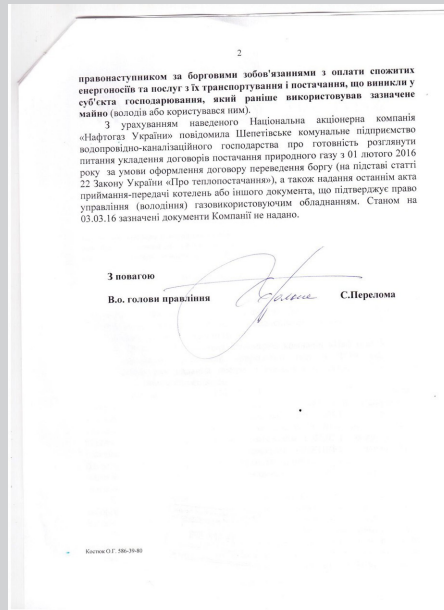
У 2015 році міська рада у суді розірвала цей договір, бо підприємство не платило концесію, і не виконало зобов'язання за договором. Рівненський апеляційний господарський суд прийняв рішення розірвати договір. Однак «Шепетівка Енергоінвесту» вдалося у Вищому господарському суді повернути справу на повторний розгляд. Постановою Вищого господарського суду України від 17 березня 2016 року справу направлено на новий розгляд до господарського суду Хмельницької області.

Зрештою 6 листопада 2017 на сесії Шепетівської міськради депутати знову відмовилися від договору концесії та звернулась до правоохоронців, щоб ті відкрили криміналь-

ну справу проти ТОВ «Шепетівка Енергоінвест» за зрив опалювального сезону. (<http://shepetivka.com.ua/novyny/podii/4017-shepetivskamiska-rada-rozirvala-dohovir-iz-tov-shepetivka-enerhoinvest.html>).

«Вони («Шепетівка Енергоінвест» – ред.) зараз готові піти, але у них є завдання – скинути свої борги на місто. В чому проблема у наших містах? Люди пасивні. Коли міська влада піднімала це питання у 2013–2014 роках, містияни самоусунулися від цієї проблематики. Лише деякі поодинокі активісти цим займалися. А люди не цікавилися, куди їхні кошти ідуть», – каже **Олександр Островський**.

Невідомо тепер лише, хто розраховуватиметься за борги енергоінвесту. Адже минулого року в Нафтогазі дали чітко зрозуміти: якщо

ніславська теплоенергетична компанія. І хоча формально засновники у неї інші, зате керівники ті самі, що і в обох енергоінвестів. Директор СТЕКу **Олег Вечеринський** балотувався у 2015-му до Київської міськради від партії «Сила громад». З 2014 по 2016 рік – він генеральний директор Групи компаній «Комунальні системи України».

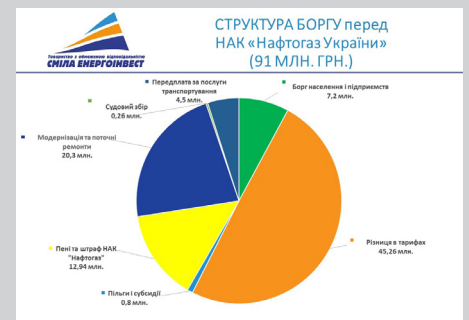
Наприкінці жовтня міський голова Івано-Франківська Руслан Марцінків на своїй сторінці у фейсбуку писав:

«Найбільша проблема в тому, що зараз наші садочки та школи працюють без опалення внаслідок того, що ПРИВАТНА компанія СТЕК не отримала ліміти на газ в «Нафтогаз України» і не хоче сплачувати близько 36 мільйонів гривень своїх боргів. Це при тому, що ні споживачі, ні місто не мають заборгованостей перед СТЕК. Ми не маємо сьогодні якоїсь законної підстави давати гарантії за СТЕК, бо це не комунальне підприємство. З нашим «Теплокомуненерго» немає жодних проблем, усі ліміти погоджені, котельні подають тепло в домівки і соціальні заклади».

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ БОРГИ ЗА ГАЗ?

На офіційному сайті НАК «Нафтогаз» вказано, що заборгованість «Смілаенергоінвесту» за газ становить **89 мільйонів гривень** (<http://www.naftogaz.com/files/Information/TKE-tabl-29-11-2017.pdf>).

На самому підприємстві переконають, що більша частина боргу – це просто невідшкодована державою різниця в тарифах, частково – пеня від «Нафтогазу» й борги населення.

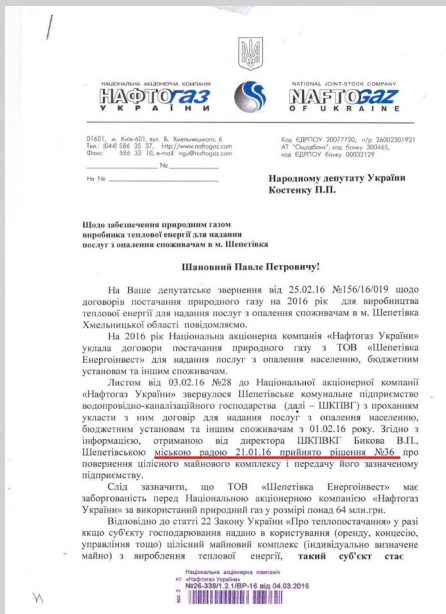

Утім правоохоронці думають по-іншому.

У грудні 2015 року поліція порушила кримінальну справу проти ТОВ «Сміла енергоінвест» за перевищення службових повноважень, службову недбалість та розрату коштів. Слідчі встановили, що службові особи ТОВ «Сміла Енергоінвест» протягом 2014–2016 років розтратили кошти, сплачені споживачами за тепло. Основну частину грошей вони зарахували на інші, крім поточних рахунків підприємства. Це, на думку слідчих, і спричинило заборгованість за спожитий газ.

Якщо описати простіше, то вийде наступне:

за законом оплата за тепло має надходити на спеціальні рахунки Ощадбанку. З цих рахунків теплопостачальна компанія має розра-

місто передасть послуги з теплопостачання назад на комунальне підприємство, воно має забрати всі борги енергоінвесту за газ.

Схожа ситуація з опаленням і в Івано-Франківську. Там частину будівель опалює ТОВ «СТЕК» – Ста-

ховуватися за спожитий газ. Проте на «Смілоенергоінвести» вирішили зробити по-іншому. У квитанціях на оплату послуг за тепло, які підприємство надсидало і продовжує досі надсилати смілянам, змінено номери рахунків. Замість рахунків зі спеціальним режимом, відкрито «ліві» рахунки в АТ «Місто Банк».

Із цих рахунків гроші перераховують засновнику ТОВ «Смілаенергоінвест» – ТОВ «Комунальні системи України» як поворотну фінансову допомогу, інформаційну підтримку та рекламу, консультаційний супровід та моніторинг ринку. Гроші, що надійшли з розрахункового рахунку ТОВ «Смілаенергоінвест» знімали в касі банку. Останнє може свідчити про «безтоварний» характер проведених операцій, а також незаконне заволодіння коштами шляхом переведення їх у готівку.

29 листопада Придніпровський районний суд Черкас заарештував ((<http://reyestr.court.gov.ua/Review/70603597>)) рахунки засновника «Сміла Енергоінвесту» – ТОВ «Комунальні системи України». Суддя Скляренко дозволив користуватися рахунком лише для оплати заробітної плати та податків.

ЩО ДАЛІ?

4 грудня новообраний секретар Смілянської міської ради Костянтин Синьогуб у розмові з нашими журналістами сказав: газу вистачить ще приблизно на тиждень. Тобто тепло в домівках смілян буде точно ще тиждень. Для того, щоб Нафтогаз дав ліміти на газ, потрібно заплатити 26 мільйонів боргу. Тому секретар разом із представниками обласної влади та Енергоінвесту «вибиватимуть» у держави 40 мільйонів за різницю в тарифах.

«Ми маємо їхати в Київ в міністерство регіонального розвитку. Я надіюсь, що до кінця тижня буде результат. Якщо ні, то у нас є мобільні групи, які чергуватимуть біля кожної котельні, щоб їх не відрізали від газу.»

Я спілкувався з областю, наступного року будемо робити теплову аналітику по всьому місту, де які котельні треба збільшувати, переводити на тверде паливо, на енергозберігаючі технології.

Чим більше у нас буде варіантів, як надати послуги, тим дешевше будуть вони для населення. Наше завдання – щоб не було проблем з опаленням і мінімальні ціни. Якщо енергоінвест нам даватиме

ціни нижчі, ніж в інших, хай воюють, а люди вибиратимуть, до кого йти, а не стояти на колінах перед монополістом».

На запитання, чи не збирається новий секретар ініціювати розірвання договору зі «Сміла енергоінвест», Костянтин Синьогуб відповідає риторично:

«Як я зараз можу розірвати договір, якщо вони зараз надають тепло? Я розірву договір – і що далі? Я буду сам палити?»

Однак уже 5 грудня, як повідомляє видання smila.ua(<http://smila.ua.com/index.php/uk/politics/4916-politics-2017-12-06>) , в Смілі знову вимкнули опалення. Тому пізно ввечері депутати провели позачергову сесію, на якій вирішили співпрацювати з Нафтогазом напряму через КП «Смілакомунтеплоенерго». Як повідомляє видання «Інформіст», правоохоронці у Києві затримали бенефіціара ТОВ «Смілаенергоінвест» Андрія Карпенка.

Тож тепер долю опалення в місті Сміла вирішуватимуть у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Олексій Хуторний

Літній театр як причина розбрату мерії, одеситів та обласної влади

В середині листопада в Одесі відчутно зросло соціальне напруження. Причиною цього стало повідомлення про виявлений план щодо будівництва в центральному парку м. Одеса (Міськсад) восьмиповерхового торговельного центра для реалізації якого буде вирубано понад сотню дерев. Звести об'єкт планувалось на закритій території частини цього парку – так званому Літньому театрі.

В ЧОМУ СПРАВА?

Літній театр – досить знакове місце для одеситів. Справа в тому, що Одеський Міський сад був заснований у 1803 році меценатом та одним з перших очільників міста Феліксом де Рибасом. А через 3 роки він подарував його місту. Примітно, що на картах міста кінця XIX та початку XX сторіччя вказана територія позначена як частина Міського саду.

В повоєнні роки Радянського Союзу ця територія була передана філармонії і до кінця 90-х років була відгороджена від основної частини Міського саду. Ця територія використовувалась для проведення культурних заходів: перегляду кіно на свіжому повітрі, виступу музичних колективів, тощо.

Однак за часів незалежності ця територія більше двадцяти років була закритою від одеситів. І хоча сам парк отримав статус пам'ятника архітектури національного значення, Літній театр в 90-і роки був виведений міською радою з охоронюваної паркової зони.

У 2016 році громадська організація «Спільна мета» намагалась законними методами відкрити Літній театр для громадського доступу і їй це навіть вдалось. На декілька тижнів літа 2016 року ця територія стала фан-зоною чемпіонату Євро-

пи з футболу та інших культурних заходів. Але восени ворота знову були зачинені...

Про плани забудови цієї території (так званого Літнього театру) стало зрозуміло після того, як СП «Солінг» замовив акт оцінки зелених насаджень на цій території. Як виявилось, будівлі, що знаходяться на території найвідомішого одеського парку, ще з 2003 року офіційно належить цьому підприємству, а земельна ділянка передана в оренду на 49 років. Ця інформація стала несподіванкою не лише для багатьох одеситів, а й для активістів, які фахово борються проти свавільної забудови міста.

Хоча ще у вересні 2016 року депутати міськради на сесії прийняли рішення про землевідвід для «Солінга» на ділянку площею майже півгектара. Цільовим призначенням було зазначено розміщення там «театрально-торгово-розважального» комплексу. А влітку 2017 року на сайті ГАСІ з'явилась інформація про видання «Солінгу» дозволів на будівництво на даній ділянці. Тоді громадськість міста ніяк не відреагувала на ці події, якщо не брати до уваги публікації в ЗМІ.

Активісти, які борються проти незаконної забудови та знищення дерев, відразу запідозрили, що власники роблять це для того, щоб за безцінок звільнити цю територію

від дерев. В свою чергу, радник начальника обласної поліції Руслан Форостяк заявив, що плани забудовника не пов'язані з будівництвом чи вирубкою зеленої зони, а мають на меті відновлення діяльності закладу.

Для оцінки справжнього стану зелених насаджень, активісти зажадали 14 листопада самостійно обстежити територію Літнього театру та провести громадську інспекцію дерев. Втім зробити цього їм не вдалось, оскільки дорогу до Літнього театру перегородив поліцейський спецназ, а всередині вже знаходились невідомі озброєні люди.

На місце прибуло керівництво поліції та представник власника. Останній, щоправда, відмовився пред'явити документи та розповісти про свої наміри, однак пообіцяв згодом провести прес-конференцію, на якій надати вичерпну відповідь на всі питання журналістів. Цікаво, що начальник Приморського

РВВС Олександр Остроглядюв, який також прибув на місце подій, не зважаючи на подану заяву про присутність на території Літнього театру озброєних невідомих людей відмовився провести слідчі дії.

При цьому намагання активістів поспілкуватися із заступником головного архітектора міста Михайлом Шайденко закінчилася втечею останнього за 40 хвилин до закінчення робочого часу (хоча він обіцяв активістам бути на робочому місці до 18 години).

Ситуація ставала все більш напруженою, тому задля уникнення можливих конфліктів лідери громадських груп після проведення наради вирішили перенести акцію проти забудови Літнього театру на суботу, 18 листопада.

Напередодні акції відбулась зустріч депутата ради від мерської фракції «Довіряй ділам» Олександра Шеремета із представником компанії «Солінг», за результатами якої було зроблене публічне оголошення про досягнення угоди: ніякої забудови території та вирубки зелених насаджень компанія не проводитиме (за словами представника фірми, цього й не планувалось), а будь-які роботи в цьому знаковому місці можуть відбуватися лише після відкритого і публічного обговорення з представниками міської громади.

Втім, заспокоїти настрої людей черговими обіцянками не вдалось. Вже тоді стало зрозуміло, що спокійно акція навряд чи відбудеться. Так воно й вийшло...

ЩО СТАЛОСЯ?

Прийшовши у встановлений час під Літній театр небайдужі громадяни побачили заварені зсередини та вимазані ззовні солідолом ворота. Вочевидь, власники території заздалегідь підготувалися до ак-

ції та вдалися до таких хитрощів, щоб ніхто не зайшов на «їхню» територію.

Активісти почали вимагати відкрити ворота Літнього театру, проте власники не погоджувались.

Зате присутній на мітингу директор СП «Солінг» Ігор Коваленко повідомив, що на місці Літнього театру планується побудувати концертно-розважальний комплекс. Він не сказав, скільки поверхів матиме будівля, проте зазначив, що вирубки дерев не буде. Втім активісти не повірили його словам, і він поїхав так і не переконавши активістів розійтись.

Після цього почалась штовханина активістів партії «Свобода» з поліцією із застосуванням фajerів, газу та кийків. Частина учасників акції протесту спробували знести ворота. З іншої сторони воріт їх утримували невідомі молодики спортивної статури.

Ще більше загострили ситуацію представники поліції, які будучи без жодних знаків відзнаки чи нашивок, почали бити протестуваль-

ників гумовими кийками. При цьому застосування сили явно було необґрунтованим та непропорційним рівню загрози громадському порядку. Агресивно налаштована частина активістів почала давати відсіч поліцейським. У цьому безладі отримав розсічення голови й керівник обласної поліції Дмитро Головін, який намагався вгамувати пристрасті.

Врешті-решт ворота відчинились і одесити змогли потрапити на територію Літнього театру. Ворота було знято та віднесено під двері Одеської міської ради на знак своєрідного попередження про те, що спроби забудови історичного центру міста будуть породжувати саме такі реакції.

У ході своєрідної інспекції мітингувальники побачили, що територія Літнього театру знаходиться в занепаді: повсюди валявся мотлох, а сама сцена прогнила та частково зруйнована. В результаті активісти змінили свої вимоги і почали вимагати розторгнення договору оренди Літнього театру, відміни усіх дозволів на його забудову, ви-

знання Літнього театру частиною Миського саду та повернення його у власність міста.

Наступного ж дня, незважаючи на дощ і прохолоду, небайдужі одесити прийшли на територію Літнього театру для проведення там своєрідного суботника. Таким чином був наведений лад на цій території.

НАСЛІДКИ

Активісти могли б святкувати перемогу, якби не одне «але» – дуже швидко поліція висунула підозри про вчинення правопорушень найбільш активним лідерам протесту – Сергію Стерненку, Дем'яну Ганулі та Ігорю Бею (Резуну). Звинувачували їх в організації та активній участі у масових заворушеннях, а Ігоря Бея ще й в нанесенні тілесних ушкоджень голові обласної поліції Дмитру Головіну. Взагалі за результатами заходу поліція повідомила спочатку про шістьох постраждалих співробітників поліції, а потім – вже про більше двадцятьох.

Подібні дії поліції багатьом учасникам протесту нагадали часи Революції Гідності, коли міліція так само без огляду на закон безкарно била людей та вдавалася до схожих ма-

ніпуляцій в боротьбі за схвальне ставлення громадськості.

Але найбільшого розголосу набула історія із обранням запобіжного заходу Сергію Стерненку, який перебуваючи в Києві дізнався про те, що йому готується підозра, і за власною ініціативою прибув до слідчого. Там активісту оголосили про підозру, заарештували та направили до СІЗО.

Тоді голова Одеської ОДА Максим Степанов на своїй сторінці у Facebook опублікував пост про те, що він не підтримує дії Стерненка, однак вважає обраний йому запобіжний захід несправедливим з огляду на правопорушення, яке йому інкримінується. А тому очільник області прийняв рішення внести за нього грошову заставу у розмірі 600 тисяч гривень.

Стерненко, якого випустили з СІЗО, на камери заявив, що вдячний голові ОДА за допомогу, однак не вважає себе чимось зобов'язаним йому. А 6 грудня Апеляційний суд скасував постанову суду першої інстанції, змінивши активісту запобіжний захід із тримання під вартою на обмеження у пересуванні. Таким чином, Максиму Степанову повернули внесені кошти.

Однак участь очільника області в цьому конфлікті цим не обмежилась. На нараді в ОДА, Максим Степанов розпорядився ініціювати передачу земельної ділянки у власність міста. Таким чином, чиновник став фактично на бік протестувальників. Після цього по місту дивним чином з'явилися написи на стінах «Степанов – зрадник – Іуда».

Втім, як би там не було, можна з впевненістю стверджувати – активісти, в цілому, добились свого, і тепер навряд чи хтось наважиться щось будувати на цій території. Більше того – ініційовано питання щодо викупу зазначеної земельної ділянки у орендаря та повернення її до комунальної власності. А отже можна сподіватися, що це питання буде вирішене на користь громади.

Ярослав Католик

Хто здійснює реконструкцію будівлі краєзнавчого музею під музейний комплекс історії та культури в м. Хмельницькому?

7 липня 2017 року відбувся аукціон на реконструкцію існуючої будівлі краєзнавчого музею під музейний комплекс історії та культури. Замовником цих робіт виступило управління культури і туризму Хмельницької міської ради. Участь в аукціоні взяло лише два учасника: ПП «Приватна фірма» Діта» та ТОВ «Платинумбуд», перше з яких і було визнано переможцем.

Фото із новинного ресурсу *vsim.ua*

За інформацією новинного ресурсу vsim.ua у Хмельницькій міській раді запланували створити музейний комплекс історії та культури міста Хмельницького. Реалізовувати проект будуть протягом п'яти років. Після цього у триповерхове приміщення музейного комплексу хочуть перенести музей історії міста, а також створити музей декоративно-прикладного мистецтва, музей Людмили та Миколи Мазурів, а також зробити конференц-зал.

Управління культури та туризму ХМР зазначало очікувану вартість закупівлі у розмірі 26 млн. 093 тис. 604 грн, а от переможець здійснюватиме реконструкцію за 26 млн. 072 тис. 456,65 грн, тобто всього лише на 0,18% менше початкової вартості, яку передбачав замовник.

За даними аналітичної системи “Youcontrol”, ПП «Приватна фірма «Діта» створена у 1995 році і належить вона місцевому мешканцю Михайлу Кіперману. Він був обраний депутатом Хмельницької міської ради VI скликання від фракції ВО “Батьківщина” (2010–2015 роки) і входив до постійної комісії з питань містобудування, земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища.

Конкурентом знаній у місті будівельній фірмі склало також місцеве підприємство, однак зовсім нове – ТОВ «Платинбуд», засновником якого на 90% є місцевий мешканець Варфоломєєв Олександр Олександрович та на 10% акціонерне товариство «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Домініон фінанс». Це підприємство можна вважати таким собі «допороговим фаворитом», адже з 2016 року від структурних підрозділів Хмельницької міської ради воно отримало майже 7 млн. грн (виключення дві закупівлі на майже 200 тис. грн від ДПІ у м. Хмельницький ГУ ДФС у Хмельницькій області). В місті воно також відоме як реалізатор проекту будівництва

житлового комплексу «Перлина Поділля», що об'єднає п'ять 11-поверхових будинків бізнес-класу у самому центрі м. Хмельницького.

Цікавим є той факт, що на етапі прийняття пропозицій, замовник змінив деякі умови тендерної документації, що в кінцевому достатньо вплинули на результати самого аукціону. Оскільки критеріями вибору переможця була не лише ціна, а й обсяг виконаних на об'єктах будівельно-монтажних робіт та наявність кваліфікованих працівників, 6 липня 2017 року управління культури змінює вартісні градації щодо цих обох критеріїв піднімаючи їх розміри у бік збільшення.

АКТИВ				—срок 2017 год—				—срок 2017 год—							
1.1. Кредиты на развитие компании								1.1. Кредиты на развитие компании							
Остаток обязательства на начало отчетного периода: 0								Остаток обязательства на начало отчетного периода: 0							
За отчетный период: 0								За отчетный период: 0							
Остаток обязательства на конец отчетного периода: 0								Остаток обязательства на конец отчетного периода: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							
—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0								—Остаток обязательства на конец отчетного периода погашен: 0							

*Зміни до тендерної документації
від 6 липня 2017 року*

Варто також зазначити, що замовник також для підтвердження досвіду виконання аналогічних договорів з самого початку вимагав

аж шість копій договорів за 2015–2016 рр., що є дискримінаційною умовою, адже законодавство чітко передбачає норму «наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного договору», а тому ця норма також вплинула на кількість учасників цієї закупівлі.

Враховуючи всі ці аспекти беззаперечним переможцем стало ПП «Приватна фірма «Діта», яка за зведеним коефіцієнтом мала автоматичну перевагу, тому під час самого аукціону лише раз понизила вартість своєї початкової позиції. Аналогічно поводить себе і конкурент, який здійснив лише одне пониження вартості своєї пропозиції на старті, адже конкурувати із відомим конкурентом було досить важко.

Реєстр пропозицій

Друквати реєстр отриманих тендерних пропозицій PDF • HTML

Дата наск. розкриття 07 липня 2017 • 12:44

Учасник	Параметри пропозиції	Остаточна пропозиція	Коефіцієнт	Примітка	Документи
ПП ПРИВАТНА ФІРМА «ДІТА»	26 072 456,65 UAH з ПДВ	26 072 456,65 UAH з ПДВ	1,4285714286 18 250 719,65		Документи
ТОВ «ПЛАТИНУМБУД»	26 991 205,00 UAH з ПДВ	25 991 205,00 UAH з ПДВ	1	25 991 205	Документи

Реєстр пропозицій закупівлі

Раунд 1

ТОВ «ПЛАТИНУМБУД»	25 991 205,00 грн / 1,00
ПП ПРИВАТНА ФІРМА «ДІТА»	26 072 456,65 грн / 1,43

Раунд 2

ТОВ «ПЛАТИНУМБУД»	25 991 205,00 грн / 1,00
ПП ПРИВАТНА ФІРМА «ДІТА»	26 072 456,65 грн / 1,43

Раунд 3

ТОВ «ПЛАТИНУМБУД»	25 991 205,00 грн / 1,00
ПП ПРИВАТНА ФІРМА «ДІТА»	26 072 456,65 грн / 1,43

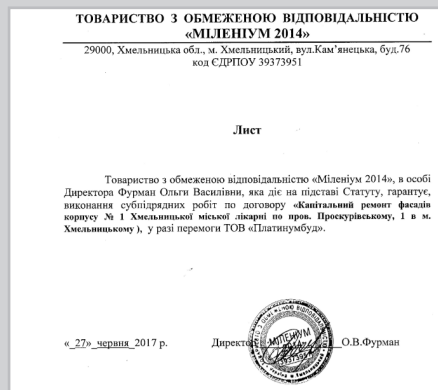
Аукціон закупівлі у три раунди

Проаналізувавши пакети документів учасників, які вони подавали для участі в аукціоні закупівлі, вдалось дізнатись, що обидва замовники планували залучити субпідрядників ще на стартовому етапі. У Діти це мали бути: дочірнє підприємство «Центр інновації та технології», (роботи пов'язані із встановлення систем пожежогасіння

тощо, 2,95% від загальної вартості реконструкції), приватне підприємство «Каскад-НМ» (улаштування зовнішніх мереж зв'язку, 0,51%), приватне підприємство «Вектор-А» (улаштування зовнішніх мереж електропостачання, 3,49%) та приватне підприємство «Ліфт Експрес» (робота з заміни ліфта, 2,59%).

Поряд з тим конкурент ПП «ПФ «Діта» ТОВ «Платинбуд» у складі документів подав довідку про субпідрядників, в якій мова йшла про залучення субпідрядників в обсягах не менше 20% від суми договору про закупівлю робіт. Однак у пакеті документів вдалось знайти лише копію гарантії ТОВ «Міленіум 2014», якою воно гарантувало виконання субпідрядних робіт «по договору «Капітальний ремонт фасадів корпусу № 1 Хмельницької міської лікарні» і все. Яким чином ця гарантія має відношення до реконструкції музею не відомо.

На сьогодні ТОВ «Міленіум 2014» лише за 2017 рік отримав від структурних підрозділів Хмельницької міської ради, комунальних підприємств та навчальних закладів, що також підпорядковані місту, допорогових закупівель на 2 млн. 731 тис. грн.

Гарантія ТОВ «Міленіум 2014»
(на виконання субпідрядних робіт)

Однак, зовсім нещодавно, при здійсненні моніторингу у системі закупівель ProZorro вдалось зустріти цікавий документ. Один із учасників закупівлі «Реконструкція будівель Хмельницького обласного кардіологічного диспансеру по вул. Володимирська, 85 м. Хмельницький», а саме ТОВ «Укрстандарт» у переліку субпідрядників, яких воно планувало залучити як субпідрядників, згадав відомий нам уже ТОВ «Міленіум 2014» та зазначав про наявний досвід в цій юрисдикції робіт з улаштування вентиляції за 2 млн. 730 тис. 381 грн, які замовила на початку вересня ПП «ПФ «Діта». Нагадаємо, що про ці роботи та залучення цього субпідрядника у документації переможця мова на стартовому етапі мова не йшла. Враховуючи ці обставини, ТОВ «Міленіум 2014» ймовірно виступає таким собі «універсальним солдатом» у цій закупівлі для обох учасників.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

29000 Україна, м. Хмельницький, вул. Кам'янецька
Тел.: (0382) 72-01-86, тел./факс: (0382) 72-01-86

роботи з поставкою та монтажу ліфта (п'ять тисяч триста дві грн, 00 коп.), - 6,83%	1 985 302,00 грн (одні мільйон дев'ятсот вісімдесят і тисяч триста дві грн, 00 коп.)	Працює на ринку 2 роки. Аналогічні договори: 1. Договір № 997 від 22.09.2016 р.; 2. Договір № 172017 від 07.09.2017 р.; 3. Договір № 172017 від 07.09.2017 р.; 4. Договір № 172017 від 07.09.2017 р.
роботи по улаштуванню вентиляції	2 730 381,00 (два мільйони сімсот тридцять тисяч триста вісімдесят одна грн, 00 коп.) — 9,4%	Працює на ринку 3 роки. Аналогічні договори: 1. Договір № 172017 від 07.09.2017 р.; 2. Договір № 172017 від 07.09.2017 р.; 3. Договір № 172017 від 07.09.2017 р.; 4. Договір № 172017 від 07.09.2017 р.

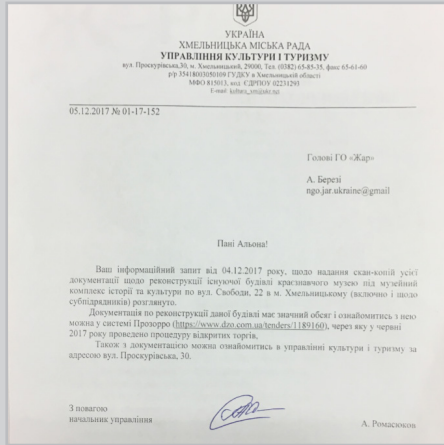
копії про залучення субпідрядника надішлють; дозволів субпідрядників необхідних для виконання видів робіт, які передбачаються ім доручити; субпідрядника про угоду на виконання робіт, що будуть йому доручені.

ТОВ «Укрстандарт» Янковий О.О.

Залучення ТОВ «Міленіум 2014»

Для перевірки знайденої інформації було надіслано запит до замовника цієї реконструкції з проханням надати скан-копії документації, в тому числі і щодо залучення виконавцем субпідрядних організацій, однак скан-копії договорів із субпідрядниками отримати не вдалось. Було отримано лише посилан-

ня на документацію, що розміщена на сайті ProZorro, яку ми вже і так проаналізували, та зазначено, що із документацією можна ознайомитись в управлінні.

**Відповідь управління
культури і туризму ХМР**

Варто зазначити, що відповідно до укладеного договору між управлінням культури та ПП «ПФ «Діта» сума бюджетних призначень у 2017 році становила 4 мільйони 401 тис. 722 грн, 22 коп. Однак 31 жовтня 2017 року додатковою угодою до договору було внесено зміни і сума призначень на 2017 рік тепер складає 2 млн. 281 тис. 722 тис., 22 коп. через покращення якості предмету закупівлі.

Поряд з тим, відповідно до оприлюдненого проекту бюджету м. Хмельницького на 2018 рік планується бюджетних призначень на реконструкцію музею – 3 млн. грн. Тому й надалі слідкуватимемо над здійсненням робіт для реконструкції дороговартісного для міста об'єкту на сьогодні.

Альона Береза

Деякі питання стосовно досягнення прозорості місцевого бюджету

Сьогодні зупинимось на деяких питаннях здійснення моніторингу та оцінки бюджетних програм та використання бюджетних коштів і як їх впровадження може підвищити прозорість місцевого бюджету.

Виконання місцевого бюджету, складеного за програмно-цільовим методом передбачає здійснення низки заходів, пов'язаних не тільки з фінансуванням програми, але й з управлінням видатками, розподіленими за підпрограмами та заваннями програми.

Будь-яке рішення про внесення протягом року змін або корегувань в програму (про обсяги асиг-

нувань або перерозподіл коштів між завданнями в межах програми та ін.) необхідно приймати маючи **обґрунтовану аналітичну інформацію**.

Отримати таку інформацію можна лише проводячи **моніторинг** та **оцінку ефективності** бюджетної програми.

Для запровадження системи моніторингу та оцінки результативнос-

ті витрачання бюджетних коштів місцева влада повинна інсталивати процес оцінки програм, а також процес звітування за результатами у свій бюджетний цикл.

Це передбачає, насамперед, встановлення часових рамок для проведення моніторингу та оцінки і подання звітності.

Періодичність проведення моніторингу може бути щомісячною та/

або щоквартальною (при запровадженні системи варто використувати спочатку **поквартальний моніторинг**, поки процес не буде повністю відпрацьований на рівні місцевих бюджетів), а **періодичність проведення оцінки – щорічною**.

Звіти для оформлення результатів оцінки повинні складатися в **залежності від періодичності проведення моніторингу та оцінки**. Ці звіти мають містити інформацію про помісячні та поквартальні зміни, визначення основних найбільш відчутних змін у фінансуванні або результативності виконання окремих бюджетних програм та інші зміни, що мали вплив на виконання місцевого бюджету.

Дані звіти можуть мати таку структуру:

- ✓ вступ, в якому вказується мета проведення оцінки, короткий зміст основних рекомендацій, що є результатом оцінки, методологія оцінки;
- ✓ опис основних компонентів оцінки та кроків, що були здійснені для її проведення;
- ✓ аналіз даних за основними групами показників: бюджетних показників, фінансових коефіцієнтів, показників результативності бюджетних програм та показників оцінки вартості послуг;
- ✓ інтерпретацію основних виявлених тенденцій щодо виконання місцевого бюджету і бюджетних програм у порівнянні з плановими показниками, аналіз чинників, що призвели до зміни відповідних показників;
- ✓ інтерпретацію основних виявлених тенденцій щодо виконання місцевого бюджету і бюджетних програм, які різко відрізняються у щорічній динаміці

(оптимально за два попередні та поточний періоди), аналіз чинників, що призвели до зміни відповідних показників;

- ✓ рекомендації щодо необхідних дій коригування бюджетної політики органу місцевої влади, підвищення ефективності виконання відповідного місцевого бюджету та бюджетних програм;
- ✓ додатки (перелік значень коефіцієнтів згрупованими за групами та порівняння їх значень) – такі додатки мають формуватись автоматично у ІАС.

Починатися процес моніторингу та оцінки має із **сесії міської ради**, на якій визначається стратегія, і як **інструмент оцінки результативності**, має бути послідовно впроваджений у **систему оцінки результативності бюджетних програм** муніципалітету.

Успішна система моніторингу та оцінки може відрізнятися в різних місцевих бюджетах. Але спільним найбільш важливим аспектом завжди є **ступінь використання інформації**, що отримується цією системою.

До того ж за загальною практикою моніторинг та оцінка, які є складовими згаданої системи, мають розглядатися як **взаємопов'язані процедури**. Так, моніторинг та оцінка використовують дані офіційної звітності (зокрема, фінансової та/або казначейської), а звітність, в свою чергу, будується таким чином, щоб містити дані, необхідні для моніторингу та оцінки.

Процес моніторингу та оцінки повинен включати в себе як інтегрований **план розвитку** громади, так і **відповідні бюджетні процедури**.

При чому моніторинг та оцінка не повинні розглядатися як само-

ціль, їх цінність полягає у **використанні результатів**, які одержуються за їх допомогою.

При виборі показників результативності для оцінки бюджетних програм необхідно враховувати, що дані для їх розрахунку мають бути доступними, збиратись періодично та на постійній основі, бути легкими у розрахунку, надійними та достовірними. Багато починає з невеликого переліку показників результативності та збільшувати їх за необхідності згодом, коли запроваджена система моніторингу та оцінки буде розвиватися.

Інформація моніторингу та оцінки використовується для різних цілей, а саме для:

- ✓ забезпечення зворотного зв'язку в політиці, що застосовує місцева влада, і бюджеті,
- ✓ прийняття рішень та планування,
- ✓ вдосконалення аналізу і розвитку місцевої політики,
- ✓ допомоги в управлінській діяльності, як то управління бюджетними програмами та персоналом або інституційне управління,
- ✓ підвищення прозорості та підзвітності та ін.

Слід пам'ятати, що моніторинг та оцінка все ж таки мають різне призначення.

Моніторинг має **забезпечувати безперервний процес збору та обробки даних** щодо показників виконання доходів місцевого бюджету та виконання бюджетних програм. Він дозволяє отримувати **достовірну, своєчасну і комплексну інформацію** про стан виконання доходів місцевого бюджету та реалізації бюджетних програм для проведен-

ня якісної оцінки і вчасного прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Моніторинг здійснюють розпорядники коштів – виконавці програм.

- ✓ Для проведення моніторингу необхідно **розробити зручний для себе формат**, який у стислому та зрозумілому вигляді (наприклад, у вигляді таблиці) дозволить відобразити дані про фактичне фінансування бюджетної програми та виконання показників (в тому числі в порівнянні з планом).

Зручність та інформативність такого формату дозволить приймати поточні рішення щодо покращення процесу управління програмою.

Основним документом, що використовується розпорядниками бюджетних коштів місцевих бюджетів на стадії **моніторингу бюджетних програм** є паспорт бюджетної програми.

Виконавці програм надають результати моніторингу головному розпоряднику коштів для узагальнення даних і прийняття оперативних рішень щодо покращення управління програмою.

Оцінка ефективності витрачання бюджетних коштів, на відміну від моніторингу, має зосереджуватися не на відстеженні певних показників та порівнянні запланованих показників з фактичними, а фокусуватися на:

- ✓ забезпеченні ефективності діяльності,
- ✓ досягнутих результатах та якості суспільних послуг або продукту, які було надано або вироблено за рахунок витрачання певної суми бюджетних коштів,

або, іншими словами, **на загальному результаті від здійсненої діяльності**.

Оцінка бюджетної програми – це періодичний ґрунтовний аналіз процесу реалізації програми за показниками виконання з метою визначення її ефективності та результативності і прийняття управлінських рішень щодо покращення процесу її подальшої реалізації, або, в разі необхідності, призупинення чи припинення цієї програми.

Здійснюється оцінка бюджетної програми за допомогою порівняння планових і фактичних показників її виконання, а також з урахуванням усіх факторів, які впливають на виконання бюджетної програми.

Основою для отримання інформації про показники виконання бюджетної програми є:

- бюджетний запит;
- паспорт бюджетної програми;
- звіти про виконання паспорта бюджетної програми;
- звітність Державної казначейської служби України;
- фінансова звітність головного розпорядника бюджетних коштів;
- інші джерела офіційної інформації.

Методичні рекомендації з оцінки ефективності бюджетної програми затверджені наказом Міністерства фінансів України від 17.05.2011 № 608

(http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/printable_article?art_id=356637) .

Відповідно до положень цього наказу **оцінка ефективності бюджетних програм**:

- передбачає заходи з моніторингу, аналізу та контролю

за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів;

- здійснюється за усіма бюджетними програмами, крім бюджетних програм, за якими не складаються паспорти бюджетних програм (див. вище);
- проводиться на підставі аналізу результативних показників бюджетних програм, а також іншої інформації, що міститься у бюджетних запитах, кошторисах, паспортах бюджетних програм, звітах про виконання кошторисів, звітах про виконання паспортів бюджетних програм.

- ✓ Отже, в той час як **моніторинг** зосереджується на поточних операціях, оцінці тенденцій та порівнянні показників, **оцінка** зосереджується більше на кінцевому результаті та на аналізі впровадження бюджетної програми.

- ✓ Якщо моніторинг здійснюється на постійній основі, оцінка здійснюється за потреби, але не рідше ніж 1 раз на рік.

Результати моніторингу та оцінки необхідні, перш за все, для розпорядників бюджетних коштів.

- ✓ Проте, зацікавленість керівництва програми також має важливе значення з точки зору розкриття інформації.

В громадах, в яких до процесу бюджетування **активно долучається громадськість** (запроваджений бюджет участі – членам територіальної громади надається право витратити частину виділених коштів бюджету на реалізацію власних проєктів, що спрямовані на вирішення першочергових на думку громади завдань, або є активні громадські організації і активісти)

можна долучити до моніторингу та незалежного оцінювання якості бюджетних програм і громадські організації та жителів громади.

Звісно для цього необхідно прийняти локальні нормативно-правові акти, які встановлюють правила проведення участі та оцінки виконання бюджету.

Органи влади також можуть робити запит до громадян щодо якості надання послуг за допомогою громадських слухань, е-консультацій, онлайн опитувань тощо.

Як висновок: успіх діяльності з моніторингу та оцінки багато в чому залежить від:

- ✓ *якості та наявності внутрішньої інформації*, одержуваної в рамках програм,
- ✓ *готовності та здатності* запровадженої місцевою владою системи моніторингу та оцінки збирати первинні дані або отримувати зворотну реакцію від одержувачів державних послуг,
- ✓ *гнучкості* у здійсненні експериментальних змін у програмах або окремих групах.

У цьому сенсі чим більшим буде відчуття власності щодо отриманих результатів оцінки, тим глибо-

шою буде **адекватна самооцінка, якість та повнота інформації**, що подається для проведення моніторингу та оцінки.

Підвищення якості вхідних даних можна також домогтися *створенням власних механізмів контролю*, а також *проведенням зовнішнього аудиту* (щоб мати можливість робити незалежні оцінки і повністю розкривати всі проблеми без будь-якого зловживання) та *співпрацею з відділеннями внутрішнього контролю та аудиту*.

Звичайно, створення власної якісної системи моніторингу та оцінки потребує багато зусиль та не формального підходу, проте запровадження такої системи дозволить:

- ✓ *забезпечити прозорість* та систематизацію бюджетної інформації місцевих бюджетів, а також обґрунтованість бюджетних запитів;
- ✓ *оцінити економічну ефективність та результативність* кожної конкретної бюджетної програми та *визначити шляхи* щодо підвищення результативності виконання програми й оптимізації програмних видатків, а також перерозподілу коштів в межах програми або, за потреби, кількох програм;

✓ *визначити вартість різних суспільних послуг*, що надаються органами місцевої влади, а також чинники, що визначають вартість цих послуг, для розробки ефективної регіональної політики й оцінки обсягу бюджетних ресурсів, необхідних для виконання власних та делегованих повноважень органами місцевої влади;

✓ *посилити здатність* органів місцевої влади **оцінювати власну ефективність роботи** щодо використання бюджетних коштів і *стимулювати* їх до збільшення доходів та оптимізації видатків місцевих бюджетів.

Оцінка ефективності роботи органів місцевої влади щодо генерування доходів місцевих бюджетів та використання бюджетних коштів дозволяє *своєчасно попередити* можливі проблеми, пов'язані з наповненням бюджету та забезпеченням виконання бюджетних програм, *виявити тенденції, встановити причинно-наслідкові зв'язки* існування певних трендів та *розробити заходи* для покращення якості суспільних послуг й ефективності бюджетних програм.

Тетяна Овчаренко

Дана публікація підготовлена експертами Міжнародного центру перспективних досліджень в рамках проекту: «Транспарентність, фінансове здоров'я та конкурентоспроможність місцевого самоврядування в Україні», що реалізується МЦПД та словацькою недержавною неприбутковою організацією INEKO за фінансової підтримки Посольства США в Україні.

Над випуском працювали: **І. Степанова**

©2017 Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД).

У разі цитування обов'язкове посилання на МЦПД.